

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

4. Apmokestinamojo asmens padalinys – apmokestinamojo asmens struktūrinis ar kitoks darinys, per kurį vienos valstybės apmokestinamasis asmuo tiekia ir (arba) įsigyja prekes ir (arba) teikia ir (arba) gauna paslaugas kitoje valstybėje.

Komentaras

1. PVM įstatymo taikymo tikslais, padaliniu laikoma verslo įsisteigimo vieta, kita nei ta, kurioje vykdomos verslo centrinio administravimo funkcijos, ir kuri yra pakankamai nuolatinė ir turinti tinkamą žmogiškųjų ir techninių išteklių struktūrą tam, kad galėtų įsigyti ir naudoti paslaugas / prekes arba jas parduoti. PVM mokėtojo kodo turėjimas savaime nereiškia, kad apmokestinamasis asmuo gali būti laikomas turinčiu nuolatinį padalinį.

2. ESTT sprendimuose (bylos C-73/06, C-605/12, C-190/95) paaiškino, kad, remiantis nusistovėjusia teismo praktika PVM srityje, „fiksotos įmonės vietos“ (padalinio) sąvoka reikalauja, kad ji būtų tam tikro minimalaus dydžio ir joje nuolat būtų paslaugai teikti būtini žmogiškieji ir techniniai ištekliai. Taip ji suponuoja pakankamą pastovumo laipsnį, o žmogiškųjų ir techninių išteklių požiūriu – tinkamą struktūrą aptariamoms paslaugoms teikti. ESTT taip pat yra pažymėjęs, kad pagrindinis paslaugų teikimą ir įsisteigimą atribojantis kriterijus yra ekonominės veiklos nuolatinumo požymis, apibūdinamas veiklos reguliarumu, periodiškumu bei nepertraukiamumu.

3. Pažymėtina, kad padalinio samprata *paslaugų teikimo ir įsigijimo prasme* gali nesutapti. Paslaugų įsigijimo atžvilgiu padalinio sąvoka turėtų būti suprantama plačiau, nei padalinys, iš kurio paslaugos yra teikiamos.

4. Tarybos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. [282/2011](#), kurio nuostatas privaloma taikyti visoms valstybėms narėms, 11 straipsnyje nustatyta, kad *paslaugų įsigijimo tikslais* apmokestinamojo asmens nuolatinis padalinis, įsteigtas kitoje valstybėje narėje, nei yra apmokestinamojo asmens verslo vieta, laikomas toks padalinys, kuris yra pakankamai nuolatinis ir turintis tinkamą žmogiškųjų ir techninių išteklių struktūrą, kad jis galėtų gauti savo poreikiams tenkinti teikiamas paslaugas ir jomis naudotis. Tokiais padaliniais laikomos užsienio įmonių atstovybės Lietuvoje ir atvirkščiai, Lietuvos įmonių atstovybės, esančios užsienyje.

1 pavyzdys

Lenkijos įmonė turi atstovybę Lietuvoje, kuri atstovauja Lenkijos įmonės interesus – skleidžia reklaminę informaciją apie įmonės produkciją Lietuvos teritorijoje ir kitose Baltijos šalyse. Atstovybė veikia pagal ilgalaikę sutartį išsinuomotose biuro patalpose, turi transporto priemones bei joje dirba darbuotojai.

Tokia Lenkijos atstovybė Lietuvoje, PVM įstatymo taikymo tikslais, laikoma padaliniu Lietuvoje.

2 pavyzdys

Lietuvos farmacijos bendrovė turi ekonominės veiklos nevykdančią atstovybę Šveicarijoje. Atstovybės funkcijos – Lietuvos bendrovės produkcijos reklama Šveicarijoje. Atstovybė neturi nei patalpų, nei transporto priemonių, nei darbuotojų Šveicarijoje, veikla vykdoma nuotoliniu būdu ir tik esant poreikiui vykstama į Šveicariją. Tokia Lietuvos farmacijos bendrovės atstovybė, PVM įstatymo taikymo tikslais, nelaikoma bendrovės padaliniu Šveicarijoje.

5. Nustatant, ar paslaugos iš tikrųjų teikiamos nuolatiniam padaliniui, reikia vertinti šias aplinkybes:

5.1. ar sutartyje ir (arba) užsakymo formoje nustatyta, kad nuolatinis padalinys yra paslaugų gavėjas;

5.2. ar nuolatinis padalinys yra subjektas, mokantis už paslaugas, arba išlaidas faktiškai padengia šis subjektas;

5.3. koks paslaugų pobūdis, ar pagal jį galima nustatyti konkretų (-čius) nuolatinį (-ius) padalinį (-ius), kuriam (-iems) teikiama paslauga.

6. ESTT sprendime C-232/22 *Cabot Plastics Belgium* paaiškino, kad PVM direktyvos 44 straipsnis ir Tarybos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 282/2011 11 straipsnis turėtų būti aiškinami taip, kad mokesčių mokėtojas, kuris yra paslaugų gavėjas ir kurio verslo padalinys yra už ES ribų, neturi nuolatinio padalinio valstybėje narėje, kurioje yra paslaugų teikėjas (teisiškai atskiras nuo gavėjo), jei pirmasis neturi tinkamos personalo ir techninės įrangos struktūros, kuri galėtų būti laikoma nuolatinio padaliniu. Tai taikoma net ir tuo atveju, kai paslaugų teikėjas sutartyje įsipareigoja teikti paslaugas, susijusias su prekių gamyba naudojant trečiųjų šalių medžiagas ir tam tikras papildomas paslaugas, kuriomis prisidedama prie paslaugos gavėjo verslo veiklos toje valstybėje narėje.

7. Kai apmokestinamasis asmuo naudoja nuolatinio padalinio techninius ir (arba) žmogiškuosius išteklius tik administracinės paramos užduotims, pvz., apskaitai, sąskaitų faktūrų išrašymui ir skolinių reikalavimų išieškojimui, atlikti, toks šių išteklių naudojimas turėtų būti laikomas ne prekių tiekimu ar paslaugų teikimu, o tik su šiuo sandoriu susijusių teisinių ir apskaitos prievolių vykdymu. Tokiu atveju nelaikoma, kad nuolatinis padalinys dalyvauja teikiant paslaugas.